Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (štvrtá komora)

zo 17. decembra 2015 *

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania — Nariadenie (ES) č. 1924/2006 — Smernica 2009/54/ES — Článok 11 ods. 1 a článok 16 Charty základných práv Európskej únie — Ochrana spotrebiteľa — Výživové a zdravotné tvrdenia — Prírodné minerálne vody — Obsah sodíka alebo soli — Výpočet — Chlorid sodný (kuchynská soľ) alebo celkové množstvo sodíka — Sloboda prejavu a právo na informácie — Sloboda podnikania“

Vo veci C-157/14,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Conseil d'État (Štátna rada, Francúzsko) z 26. marca 2014 a doručený Súdnemu dvoru 4. apríla 2014, ktorý súvisí s konaním:

**Neptune Distribution SNC**

proti

**ministre de l'Économie et des Finances,**

SÚDNY DVOR (štvrtá komora),

v zložení: predseda tretej komory L. Bay Larsen, vykonávajúci funkciu predsedu štvrtej komory, sudcovia J. Malenovský, M. Safjan (spravodajca), A. Prechal a K. Jürimäe,

generálny advokát: N. Jääskinen,

tajomník: V. Tourrès, referent,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 26. februára 2015,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

— Neptune Distribution SNC, v zastúpení: D. Bouthors, M. Fayat a A. Vermersch, avocats,

— francúzska vláda, v zastúpení: S. Menez, D. Colas a S. Ghiandoni, splnomocnení zástupcovia,

— grécka vláda, v zastúpení: I. Chalkias, E. Leftheriotou a A. Vasilopoulou, splnomocnení zástupcovia,

— talianska vláda, v zastúpení: G. Palmieri, splnomocnená zástupkyňa, za právnej pomoci M. Santoro, avvocato dello Stato,

— Európsky parlament, v zastúpení: A. Tamás a J. Rodrigues, splnomocnení zástupcovia,

* Jazyk konania: francúzština.

— Rada Európskej únie, v zastúpení: J. Herrmann a O. Segnana, splnomocnení zástupcovia,

— Európska komisia, v zastúpení: K. Herbout-Borczak a S. Grünheid, splnomocnené zástupkyne,

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 9. júla 2015,

vyhlásil tento

## Rozsudok

1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka na jednej strane výkladu prílohy nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1924/2006 z 20. decembra 2006 o výživových a zdravotných tvrdeniach o potravinách (Ú. v. EÚ L 404, s. 9, a korigendum Ú. v. EÚ L 12, 2007, s. 3), zmeneného a doplneného nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 107/2008 z 15. januára 2008 (Ú. v. EÚ L 39, s. 8, ďalej len „nariadenie č. 1924/2006“) a na druhej strane platnosti článku 2 ods. 1 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2000/13/ES z 20. marca 2000 o aproximácii právnych predpisov členských štátov, týkajúcich sa označovania, prezentácie a reklamy potravín (Ú. v. ES L 109, s. 29; Mim. vyd. 15/005, s. 75), článku 9 ods. 1 a 2 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2009/54/ES z 18. júna 2009 o využívaní a uvádzaní na trh prírodných minerálnych vôd (Ú. v. EÚ L 164, s. 45) ako aj jej prílohy III vzhľadom na prílohu nariadenia č. 1924/2006.

2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi spoločnosťou Neptune Distribution SNC (ďalej len „Neptune Distribution“) a ministre de l'Économie et des Finances (ministerstvo hospodárstva a financií, Francúzsko), ktorý sa týka rozhodnutia o výzve z 5. februára 2009, ktoré vydal vedúci jednotky riaditeľstva regiónu Auvergne pre hospodársku súťaž, ochranu spotrebiteľa a boj proti podvodom pre departement Allier, ako aj rozhodnutia ministra hospodárstva, priemyslu a zamestnanosti z 25. augusta 2009 o zamietnutí rozkladu, ktorý podala Neptune Distribution.

### Právny rámec

*EDĽP*

3 Článok 10 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, podpísaného 4. novembra 1950 v Ríme (ďalej len „EDĽP“), nazvaný „Sloboda prejavu“, stanovuje:

„1. Každý má právo na slobodu prejavu. Toto právo zahŕňa slobodu zastávať názory a prijímať a rozširovať informácie a myšlienky bez zasahovania štátnych orgánov a bez ohľadu na hranice.…

2. Výkon týchto slobôd, pretože zahŕňa povinnosti aj zodpovednosť, môže podliehať takým formalitám, podmienkam, obmedzeniam alebo sankciám, ktoré stanovuje zákon, a ktoré sú nevyhnutné v demokratickej spoločnosti… na ochranu zdravia…, ochranu… práv iných,…“

*Právo Únie*

Charta

4 Článok 11 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „Charta“), nazvaný „Sloboda prejavu a právo na informácie“, vo svojom odseku 1 uvádza:

„Každý má právo na slobodu prejavu. Toto právo zahŕňa slobodu zastávať názory a prijímať a rozširovať informácie a myšlienky bez zasahovania orgánov verejnej moci a bez ohľadu na hranice.“

5 Podľa znenia článku 16 Charty, nazvaného „Sloboda podnikania“:

„Sloboda podnikania sa uznáva v súlade s právom Únie, vnútroštátnymi právnymi predpismi a praxou.“

6 Článok 52 Charty s názvom „Rozsah a výklad práv a zásad“ stanovuje:

„1. Akékoľvek obmedzenie výkonu práv a slobôd uznaných v tejto charte musí byť ustanovené zákonom a rešpektovať podstatu týchto práv a slobôd. Za predpokladu dodržiavania zásady proporcionality možno tieto práva a slobody obmedziť len vtedy, ak je to nevyhnutné a skutočne to zodpovedá cieľom všeobecného záujmu, ktoré sú uznané Úniou, alebo ak je to potrebné na ochranu práv a slobôd iných.

…

3. V rozsahu, v akom táto charta obsahuje práva, ktoré zodpovedajú právam zaručeným v Európskom dohovore o ochrane ľudských práv a základných slobôd, zmysel a rozsah týchto práv je rovnaký ako zmysel a rozsah práv ustanovených v uvedenom dohovore. Toto ustanovenie nebráni tomu, aby právo Únie priznávalo širší rozsah ochrany týchto práv.

…

7. Súdy Únie a členských štátov náležite prihliadajú na vysvetlivky vypracované s cieľom poskytnúť usmernenia pri výklade tejto charty.“

7 Vysvetlivky k Charte základných práv (Ú. v. EÚ C 303, 2007, s. 17, ďalej len „vysvetlivky k Charte“) spresňujú, že pokiaľ ide o článok 11 Charty, podľa článku 52 ods. 3 Charty je význam a rozsah práva na slobodu prejavu a na informácie rovnaký ako podľa EDĽP.

Nariadenie č. 1924/2006

8 Odôvodnenia 1 a 9 nariadenia č. 1924/2006 stanovujú:

„(1) Pri označovaní a reklame čoraz väčšieho množstva potravín v Spoločenstve sa používajú výživové a zdravotné tvrdenia. Na zabezpečenie vysokej úrovne ochrany spotrebiteľov a uľahčenie ich výberu by mali byť výrobky, vrátane dovezených, ktoré sa uvádzajú na trh, bezpečné a primerane označené. Pestrá a vyvážená strava je predpokladom dobrého zdravia a z hľadiska celkového stravovania majú jednotlivé výrobky len relatívny význam.

…

(9) Existuje široká škála živín a iných látok vrátane, okrem iného… minerálnych látok obsahujúcich stopové prvky… s výživovým alebo fyziologickým účinkom, ktoré môže potravina obsahovať a ktoré môžu byť predmetom tvrdenia. Z tohto dôvodu by sa všeobecné zásady, ktoré sa vzťahujú

na všetky tvrdenia o potravinách, mali stanoviť spôsobom, ktorý zabezpečí vysokú úroveň ochrany spotrebiteľa, poskytne mu potrebné informácie pre jeho výber na základe úplného poznania faktov a ktorý bude vytvárať rovnaké podmienky pre hospodársku súťaž v potravinárskom priemysle.“

9 Článok 1 tohto nariadenia stanovuje:

„1. Toto nariadenie harmonizuje ustanovenia zákonov, iných právnych predpisov alebo správnych opatrení členských štátov, ktoré sa vzťahujú na výživové a zdravotné tvrdenia, aby sa zabezpečilo efektívne fungovanie vnútorného trhu pri poskytnutí vysokej úrovne ochrany spotrebiteľa.

2. Toto nariadenie sa vzťahuje na výživové a zdravotné tvrdenia pri komunikácii komerčného charakteru uvádzané na označení, pri prezentácii a v reklame potravín, ktoré sa v takejto podobe dostávajú ku konečnému spotrebiteľovi.

…

5. Toto nariadenie sa uplatňuje bez toho, aby boli dotknuté tieto právne predpisy Spoločenstva:

…

b) smernica [2009/54]

…“

10 Podľa ustanovenia článku 2 ods. 2 uvedeného nariadenia:

„Uplatňujú sa aj tieto vymedzenia pojmov:

…

4. ‚výživové tvrdenie‘ je každé tvrdenie, ktoré udáva, naznačuje alebo vyvoláva dojem, že potravina má osobitné pozitívne výživové vlastnosti v dôsledku:

…

b) živín alebo iných látok, ktoré potravina:

i) obsahuje;

ii) obsahuje v znížených alebo zvýšených pomeroch; alebo

iii) neobsahuje;

5. ‚zdravotné tvrdenie‘ je každé tvrdenie, ktoré udáva, naznačuje alebo vyvoláva dojem, že existuje súvislosť medzi kategóriou potravín, potravinou alebo jednou z jej zložiek a zdravím;

…“

11 Článok 8 ods. 1 toho istého nariadenia stanovuje:

„Výživové tvrdenia sú povolené len v tom prípade, ak sú uvedené v prílohe a sú v súlade s podmienkami ustanovenými v tomto nariadení.“

12 Článok 13 nariadenia č. 1924/2006 stanovuje:

„1. Zdravotné tvrdenia, ktoré opisujú alebo odkazujú na:

a) úlohu živiny alebo inej látky pri raste, vývoji a telesných funkciách…

…

ktoré sú uvedené v zozname ustanovenom v odseku 3 sa môžu uvádzať bez vykonania postupu ustanoveného v článkoch 15 až 19, ak:

i) vychádzajú zo všeobecne uznávaných vedeckých dôkazov; a

ii) priemerný spotrebiteľ im dobre rozumie.

…

3. Komisia prijme po porade s úradom [Európsky úrad pre bezpečnosť potravín (EFSA)]… najneskôr do 31. januára 2010 zoznam povolených tvrdení Spoločenstva uvedených v odseku 1, zameraný na zmenu a doplnenie nepodstatných prvkov tohto nariadenia jeho doplnením, a všetky nevyhnutné podmienky na používanie týchto tvrdení.

…“

13 Príloha tohto nariadenia s názvom „Výživové tvrdenia a podmienky, ktoré sa na ne vzťahujú“ obsahuje najmä tieto ustanovenia:

„S nízkym obsahom sodíka/soli“

Tvrdenie, že potravina má nízky obsah sodíka/soli, a každé tvrdenie, ktoré môže mať pre spotrebiteľa rovnaký význam, sa môže uvádzať len vtedy, ak výrobok neobsahuje viac ako 0,12 g sodíka alebo ekvivalentného množstva soli na 100 g alebo 100 ml. Pri iných vodách ako prírodných minerálnych vodách, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti smernice 80/777/EHS, táto hodnota nesmie prekročiť 2 mg sodíka na 100 ml.

S veľmi nízkym obsahom sodíka/soli

Tvrdenie, že potravina má veľmi nízky obsah sodíka/soli, a každé tvrdenie, ktoré môže mať pre spotrebiteľa rovnaký význam, sa môže uvádzať len vtedy, ak výrobok neobsahuje viac ako 0,04 g sodíka alebo ekvivalentného množstva soli na 100 g alebo 100 ml. Toto tvrdenie sa nesmie používať pre prírodné minerálne vody a iné vody.“

Smernica 2000/13

14 Podľa článku 2 smernice 2000/13:

„1. Použité označenie a metódy nesmú:

a) byť také, aby uviedli kupujúceho do omylu ohľadom podstaty látky, najmä:

i) pokiaľ ide o vlastnosti potraviny a hlavne druhu, identity, vlastností, zloženia, množstva, trvanlivosti, pôvodu alebo miesta pôvodu, spôsobu výroby alebo produkcie;

ii) pripisovaním takých účinkov alebo vlastností potravine, aké nemá;

iii) poukazovaním, že potravina má osobitné vlastnosti, keď v skutočnosti všetky podobné potraviny majú takéto charakteristiky;

b) podliehajú [pokiaľ nepodliehajú – *neoficiálny preklad*] ustanoveniam spoločenstva platným pre prírodné minerálne vody a potraviny určeným na osobitné výživové účely, pripisovať akejkoľvek potravine vlastnosť uvádzajúcu, že u ľudí pôsobí preventívne, liečivo, alebo lieči chorobu, prípadne sa odvoláva na takéto vlastnosti.

…

3. Zákazy alebo obmedzenia uvedené v odsekoch 1 a 2 sa uplatňujú tiež na:

a) prezentáciu potravín, najmä ich tvar, vzhľad alebo obal, použitý obalový materiál, spôsob akým sú upravené a prostredie, kde sú vystavené;

b) reklamu.“

Smernica 2009/54

15 Odôvodnenia 5, 8 a 9 smernice 2009/54 stanovujú:

„(5) Prvotnými cieľmi všetkých predpisov týkajúcich sa minerálnych vôd by mala byť ochrana spotrebiteľov, zabraňovanie zavádzaniu spotrebiteľov a zabezpečenie čestného obchodovania.

…

(8) Pre označovanie prírodných minerálnych vôd platia všeobecné pravidlá ustanovené smernicou [2000/13] Táto smernica sa môže preto obmedziť na určenie dodatkov a odchýlok od týchto všeobecných pravidiel.

(9) V záujme zabezpečenia informovanosti spotrebiteľov by malo byť prikladanie vyhlásenia o analytickom zložení prírodnej minerálnej vody povinné.“

16 Podľa článku 7 ods. 2 písm. a) smernice 2009/54:

„Etikety na prírodných minerálnych vodách poskytujú aj nasledujúce povinné informácie:

a) uvedenie chemického zloženia udávajúceho charakteristické zložky minerálnej vody“.

17 Článok 9 uvedenej smernice stanovuje:

„1. Na obaloch alebo etiketách a v akejkoľvek podobe reklamy sa zakazuje používať označenia, názvy, ochranné známky, obchodné značky, obrázky a iné obrazné či iné znaky, ktoré:

a) v prípade minerálnej vody uvádzajú vlastnosť, ktorú voda nemá, najmä pokiaľ ide o jej pôvod, dátum povolenia na zužitkovanie, výsledky rozborov alebo podobných údajov zaručujúcich jej pravosť,

…

2. Všetky označenia, ktoré prisudzujú prírodnej minerálnej vode vlastnosti schopné zabrániť vzniku alebo liečiť ľudské choroby, sa zakazujú.

Avšak označenia vymenované v prílohe III sú prípustné, ak spĺňajú príslušné kritériá ustanovené touto prílohou, alebo, ak neexistujú, kritériá stanovené vnútroštátnymi ustanoveniami a za predpokladu, že boli stanovené na základe fyzikálno-chemických analýz a v prípade potreby na základe farmakologických, fyziologických a klinických skúšok vykonaných podľa všeobecne uznaných vedeckých metód v súlade s oddielom I, bod 2 prílohy I.

Členské štáty môžu povoliť používanie označení ‚podporuje trávenie', ‚môže podporiť pečeňovo-žlčové funkcie' alebo podobných údajov. Členské štáty môžu taktiež povoliť používanie ďalších označení za predpokladu, že tieto nie sú v rozpore so zásadami upravenými v prvom pododseku a sú zlučiteľné so zásadami upravenými v druhom pododseku.

…"

18 Príloha III smernice 2009/54 s názvom „Údaje a kritériá stanovené článkom 9 ods. 2" obsahuje údaj „Vhodná na diétu s nízkym obsahom sodíka" s pripojeným kritériom podľa ktorého je „obsah sodíka nižší ako 20 mg/l".

*Francúzske právo*

19 Podľa znenia článku R. 112-7 prvého a posledného odseku Spotrebiteľského zákonníka (code de la consommation), ktorý je ustanovením na prebratie článku 2 smernice 2000/13:

„Použité označenie a metódy nesmú byť také, aby uviedli kupujúceho alebo spotrebiteľa do omylu, najmä pokiaľ ide o vlastnosti potraviny a hlavne druhu, identity, vlastností, zloženia, množstva, trvanlivosti, pôvodu alebo miesta pôvodu, spôsobu výroby alebo produkcie.

…

Vyššie uvedené obmedzenia sa uplatňujú tiež na reklamu a prezentáciu potravín…"

20 Články R. 1322-44-13 a R. 1322-44-14 Zákonníka verejného zdravia (code de la santé publique) majú zase za úlohu prebrať článok 9 smernice 2009/54.

## Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

21 Neptune Distribution zabezpečuje predaj a distribúciu prírodných minerálnych perlivých vôd nazývaných „Saint-Yorre" a „Vichy Célestins".

22 Rozhodnutím z 5. februára 2009 vedúci jednotky riaditeľstva regiónu Auvergne pre hospodársku súťaž, ochranu spotrebiteľa a boj proti podvodom pre departement Allier vyzval Neptune Distribution, aby pri označovaní a reklame týchto vôd nepoužívala nasledujúce údaje:

— „Sodík v St Yorre je prevažne hydrogénuhličitan sodný. St Yorre obsahuje len 0,53 g soli (alebo chloridu sodného) na liter, teda menej ako liter mlieka!!!",

— „Nemožno si zamieňať soľ a sodík – sodík vo Vichy Célestins pochádza prevažne z hydrogénuhličitanu sodného. Najmä si ho nemožno zamieňať s kuchynskou soľou (chloridom sodným). Vichy Célestins obsahuje len 0,39 g soli na liter, teda dva až trikrát menej ako liter mlieka!", ako aj vo všeobecnosti,

— akýkoľvek údaj, ktorý vyvoláva predstavu, že predmetné vody majú nízky alebo veľmi nízky obsah soli alebo sodíka.

23 Minister hospodárstva, priemyslu a zamestnanosti rozhodnutím z 25. augusta 2009 zamietol rozklad, ktorý proti tejto výzve podala Neptune Distribution.

24 Rozsudkom z 27. mája 2010 Tribunal administratif de Clermont-Ferrand (Správny súd v Clermont Ferrand) zamietol žalobu spoločnosti Neptune Distribution o zrušenie uvedenej výzvy a uvedeného rozhodnutia z dôvodu prekročenia právomocí.

25 Odvolanie, ktoré podala Neptune Distribution proti predmetnému rozsudku, bolo zamietnuté rozsudkom, ktorý vyhlásil Cour administrative d'appel de Lyon (Správny odvolací súd v Lyone) 9. júna 2011.

26 Neptune distribution podala opravný prostriedok proti tomuto rozsudku na vnútroštátny súd, ktorý podal návrh na začatie prejudiciálneho konania. Na podporu tohto opravného prostriedku Neptune Distribution uvádzala najmä dôvod založený na tom, že Cour administrative d'appel de Lyon (Správny odvolací súd v Lyone) sa dopustil nesprávneho právneho posúdenia vo vzťahu k článkom R. 112-7 Spotrebiteľského zákonníka a článkom R. 1322-44-13 a R. 1322-44-14 Zákonníka verejného zdravia.

27 Vnútroštátny súd uvádza, že odpoveď, ktorú treba dať na tento dôvod uvádzaný v opravnom prostriedku, závisí od odpovede na otázku, či príloha nariadenia č. 1924/2006 uvádza ako základ pre výpočet „ekvivalentného množstva soli“ v potravine len množstvo sodíka, ktoré zlúčením sa s chloridovými iónmi vytvára chlorid sodný, teda kuchynskú soľ, alebo celkové množstvo sodíka prítomné v potravine vo všetkých jeho formách.

28 V poslednom uvedenom prípade by sa voda bohatá na hydrogénuhličitan sodný nemohla považovať za vodu „s nízkym obsahom sodíka alebo soli“, aj keby mala nízky, či dokonca veľmi nízky obsah chloridu sodného.

29 Distribútor prírodnej minerálnej vody bohatej na hydrogénuhličitan sodný by na svojich etiketách a vo svojich reklamách nemohol uvádzať akýkoľvek, hoci aj pravdivý údaj týkajúci sa nízkeho obsahu soli alebo chloridu sodného, keďže tento údaj by mohol uviesť kupujúceho do omylu v súvislosti s celkovým obsahom sodíka v predmetnej minerálnej vode.

30 V tomto kontexte vnútroštátny súd dodáva, že ako vyplýva najmä zo stanoviska EFSA z 21. apríla 2005, zvýšenie krvného tlaku je hlavným nežiaducim účinkom spojeným so zvýšeným príjmom sodíka. Hoci ho spôsobuje prevažne sodík, chloridové ióny tiež prispievajú k zvýšeniu krvného tlaku. Viaceré štúdie nasvedčujú tomu, že v prípade osôb s vysokým krvným tlakom nemá strava bohatá na hydrogénuhličitan sodný rovnaké nežiaduce účinky ako strava bohatá na chlorid sodný. EFSA v stanovisku zverejnenom v júni 2011 údajne odmietol zahrnúť do zoznamu povolených zdravotných tvrdení, uvedeného v článku 13 ods. 3 nariadenia č. 1924/2006, tvrdenie, že hydrogénuhličitan sodný nemá nežiaduce účinky na krvný tlak, z dôvodu, že štúdia vypracovaná na podporu tohto tvrdenia neposkytovala dostatočné metodické záruky na to, aby bolo možné definitívne vyvodiť tieto závery. Samotná táto okolnosť však neumožňuje konštatovať, že sa má vychádzať z toho, že hydrogénuhličitan sodný môže vyvolať alebo zhoršiť vysoký krvný tlak rovnako a v rovnakej miere ako chlorid sodný.

31 Podľa uvedeného súdu existujú pochybnosti o rovnocennosti konzumácie vôd bohatých na hydrogénuhličitan sodný a vôd bohatých na chlorid sodný z hľadiska rizík pre zdravie spotrebiteľov. Bolo by preto potrebné posúdiť, či sú obmedzenia slobody prejavu a práva na informácie v reklame a slobody podnikania spoločnosti Neptune Distribution nevyhnutné a primerané najmä z hľadiska požiadavky zaručiť vysokú úroveň ochrany zdravia spotrebiteľov.

32 Za týchto podmienok sa Conseil d'État (Štátna rada) rozhodla prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru nasledujúce prejudiciálne otázky:

„1. Tvorí základ na výpočet ‚ekvivalentného množstva soli' zodpovedajúceho množstvu sodíka prítomného v určitej potravine v zmysle prílohy nariadenia (ES) č. 1924/2006 len množstvo sodíka, ktoré – zlúčené s chloridovými iónmi – vytvára chlorid sodný, teda kuchynskú soľ, alebo uvedený základ zahŕňa celkové množstvo sodíka v potravine vo všetkých jeho formách?

2. V prípade druhej hypotézy porušujú ustanovenia článku 2 ods. 1 smernice 2000/13 a článku 9 ods. 1 a 2 smernice 2009/54 v spojení s prílohou III tejto smernice, vykladané z hľadiska vzťahu ekvivalencie medzi sodíkom a soľou stanoveného v prílohe nariadenia (ES) č. 1924/2006, tým, že zakazujú distribútorovi minerálnej vody, aby na svojich etiketách a vo svojich reklamách uvádzal akýkoľvek údaj týkajúci sa nízkeho obsahu soli, ktorý by sa mohol vzťahovať na jeho výrobok, ktorý je navyše bohatý na hydrogénuhličitan sodný, ak by tento údaj mohol uviesť kupujúceho do omylu v súvislosti s celkovým obsahom sodíka vo vode, článok 6 ods. 1 prvý pododsek ZEÚ v spojení s článkom 11 ods. 1 (sloboda prejavu a právo na informácie) a článkom 16 (sloboda podnikania) Charty, ako aj článkom 10 EDĽP?"

## O prejudiciálnych otázkach

*O prvej otázke*

33 Na úvod treba pripomenúť, že v rámci postupu spolupráce medzi vnútroštátnymi súdmi a Súdnym dvorom zakotveného v článku 267 ZFEÚ prislúcha Súdnemu dvoru poskytnúť vnútroštátnemu súdu odpoveď potrebnú na rozhodnutie v spore, ktorý prejednáva. V tomto smere Súdnemu dvoru prípadne prináleží právo preformulovať otázky, ktoré sú mu predložené. Povinnosťou Súdneho dvora je totiž vykladať všetky ustanovenia práva Únie, ktoré vnútroštátne súdy potrebujú na rozhodovanie o žalobách, ktoré im boli predložené, aj keď tieto ustanovenia nie sú výslovne spomenuté v otázkach položených Súdnemu dvoru týmito súdmi (rozsudok Doc Generici, C-452/14, EU:C:2015:644, bod 33 a citovaná judikatúra).

34 V dôsledku toho, hoci z formálneho hľadiska vnútroštátny súd svoje otázky obmedzil iba na výklad pojmu „ekvivalentné množstvo soli", ktorý sa uvádza v prílohe k nariadeniu č. 1924/2006, táto okolnosť nebráni Súdnemu dvoru, aby poskytol vnútroštátnemu súdu všetky aspekty výkladu práva Únie, ktoré môžu byť užitočné na rozhodnutie vo veci, ktorú prejednáva, a to bez ohľadu na to, či ich vnútroštátny súd uviedol alebo neuviedol vo svojich otázkach. V tejto súvislosti Súdnemu dvoru prináleží, aby zo všetkých informácií, ktoré poskytol vnútroštátny súd, a najmä z odôvodnenia rozhodnutia vnútroštátneho súdu, vybral tie právne skutočnosti, ktoré si so zreteľom na predmet sporov vyžadujú výklad (pozri v tomto zmysle rozsudok Doc Generici, C-452/14, EU:C:2015:644, bod 34 a citovanú judikatúru).

35 V prejednávanej veci treba poznamenať, že vnútroštátny súd v odôvodnení návrhu na začatie prejudiciálneho konania odkazuje tiež na ustanovenia smernice 2009/54.

36 Okrem toho z týchto dôvodov vyplýva, že na účely rozhodnutia o opravnom prostriedku, ktorý prejednáva, vnútroštátny súd žiada objasniť, či obaly, etikety alebo reklama prírodných minerálnych vôd môžu uvádzať nízky obsah sodíka alebo soli v týchto vodách, najmä tým, že v obsahu uvedených vôd uvádzajú len jednu chemickú zlúčeninu obsahujúcu sodík, v danom prípade chlorid sodný alebo kuchynská soľ, bez spresnenia celkového obsahu sodíka vo všetkých jeho prítomných chemických formách, keďže tento celkový obsah môže prekračovať limity množstiev sodíka alebo ekvivalentného množstva soli stanovené právnou úpravou Únie uplatniteľnou na tvrdenia a údaje používané vo vzťahu k prírodným minerálnym vodám.

37 Prvú otázku teda treba chápať tak, že v podstate smeruje k tomu, či sa právo Únie má vykladať v tom zmysle, že bráni tomu, aby obaly, etikety alebo reklama prírodných minerálnych vôd obsahovali tvrdenia alebo údaje presviedčajúce spotrebiteľa, že predmetné vody majú nízky alebo veľmi nízky obsah sodíka alebo soli, alebo sú vhodné na diétu s nízkym obsahom sodíka, ak celkový obsah sodíka vo všetkých jeho prítomných chemických formách prekračuje limity množstiev sodíka alebo ekvivalentného množstva soli stanovené právnou úpravou Únie uplatniteľnou v danej oblasti.

38 S cieľom poskytnúť potrebnú odpoveď na uvedenú otázku treba zohľadniť ustanovenia nariadenia č. 1924/2006, ako aj smernicu 2009/54.

39 Podľa znenia článku 1 ods. 5 nariadenia č. 1924/2006 toto nariadenie sa uplatňuje bez toho, aby bola dotknutá smernica 2009/54.

40 Keďže uvedené nariadenie všeobecne upravuje používanie výživových a zdravotných tvrdení o potravinách, uvedená smernica stanovuje osobitné pravidlá týkajúce sa údajov, ktoré sa môžu uvádzať na obaloch, etiketách a v reklame prírodných minerálnych vôd.

41 Článok 8 ods. 1 nariadenia č. 1924/2006 povoľuje výživové tvrdenia len vtedy, ak sú uvedené v prílohe tohto nariadenia a sú v súlade s podmienkami ustanovenými v uvedenom nariadení.

42 Pokiaľ ide o výživové tvrdenia odkazujúce na obsah sodíka alebo soli, uvedená príloha umožňuje charakterizovať potravinu ako potravinu „s nízkym obsahom sodíka alebo soli“ prípadne „s veľmi nízkym obsahom sodíka alebo soli“, alebo použiť akékoľvek iné tvrdenie, ktoré môže mať pre spotrebiteľa rovnaký význam, len vtedy, ak táto potravina neobsahuje viac ako 0,12 g sodíka alebo ekvivalentného množstva soli na 100 g alebo 100 ml pri prvom z týchto tvrdení, alebo nie viac ako 0,04 g týchto prvkov pri druhom z týchto tvrdení.

43 Vody v tejto súvislosti však podliehajú osobitným pravidlám.

44 Konkrétnejšie, po prvé príloha nariadenia č. 1924/2006 zakazuje používať tvrdenie „s veľmi nízkym obsahom sodíka alebo soli“ a akékoľvek iné tvrdenie, ktoré môže mať pre spotrebiteľa rovnaký význam, pre prírodné minerálne vody a iné vody.

45 Po druhé tvrdenie „s nízkym obsahom sodíka alebo soli“, ako aj akékoľvek iné tvrdenie, ktoré môže mať pre spotrebiteľa rovnaký význam, je podľa tej istej prílohy povolené pri iných vodách ako prírodných minerálnych vodách, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti smernice 2009/54 pod podmienkou, že predmetná hodnota neprekračuje 2 mg sodíka na 100 ml, teda 20 mg na liter.

46 Podľa znenia článku 9 ods. 2 druhého pododseku smernice 2009/54 sú označenia vymenované v prílohe III tejto smernice prípustné, ak spĺňajú príslušné kritériá ustanovené touto prílohou, alebo, ak neexistujú, kritériá stanovené vnútroštátnymi ustanoveniami s výhradou dodržania určitých podmienok technickej povahy.

47 Uvedená príloha obsahuje údaj „vhodná na diétu s nízkym obsahom sodíka“ s pripojeným kritériom, podľa ktorého je „obsah sodíka nižší ako 20 mg/l“.

48 Pri špecifikovaní maximálneho množstva sodíka v prípadoch, ak balenia, etikety alebo reklama na prírodné minerálne vody obsahujú odkaz na nízky obsah sodíka, normotvorca Únie nerozlišuje sodík v závislosti od chemickej zlúčeniny, ktorej je súčasťou, alebo z ktorej pochádza.

49 Pokiaľ ide o cieľ nariadenia č. 1924/2006, ako aj smernice 2009/54, treba pripomenúť, že ako to uvádza článok 1 tohto nariadenia, jeho cieľom je zabezpečiť efektívne fungovanie vnútorného trhu a zároveň zaručiť vysokú úroveň ochrany spotrebiteľa. V tomto ohľade odôvodnenia 1 a 9 uvedeného nariadenia spresňujú, že spotrebiteľovi treba poskytnúť najmä informácie potrebné pre jeho výber na základe úplného poznania faktov (rozsudok Ehrmann, C-609/12, EU:C:2014:252, bod 40).

50 Podľa odôvodnenia 5 smernice 2009/54 prvotnými cieľmi všetkých predpisov týkajúcich sa minerálnych vôd by mala byť ochrana spotrebiteľov, zabraňovanie zavádzaniu spotrebiteľov a zabezpečenie čestného obchodovania. V tomto zmysle odôvodnenie 9 tejto smernice spresňuje, že v záujme zabezpečenia informovanosti spotrebiteľov by malo byť prikladanie vyhlásenia o analytickom zložení prírodnej minerálnej vody povinné (pozri rozsudok Hotel Sava Rogaška, C-207/14, EU:C:2015:414, bod 40).

51 Treba konštatovať, že prijatím ustanovení nariadenia č. 1924/2006 a smernice 2009/54 normotvorca Únie považoval za potrebné zaručiť, že spotrebiteľ získa primeranú a prehľadnú informáciu o obsahu sodíka vo vodách určených na konzumáciu.

52 Tieto záruky sa musia posúdiť tiež vzhľadom na význam úrovne konzumácie sodíka na ľudské zdravie.

53 Keďže je nesporné, že sodík je zložkou rôznych chemických zlúčenín, a to najmä chloridu sodného alebo kuchynskej soli a hydrogénuhličitanu sodného, jeho množstvo prítomné v prírodných minerálnych vodách sa musí posúdiť vzhľadom na ustanovenia smernice 2009/54 s prihliadnutím na všetky formy jeho prítomnosti v predmetných prírodných minerálnych vodách, bez ohľadu na jeho chemickú formu.

54 Je pravda, že podľa znenia článku 7 ods. 2 písm. a) smernice 2009/54 etikety na prírodných minerálnych vodách uvádzajú povinne údaje o analytickom zložení so spresnením charakteristických zložiek.

55 Napriek tomu treba poznamenať, že obaly, etikety a reklama prírodných minerálnych vôd, ktoré nezávisle od údaja o celkovom obsahu sodíka v týchto vodách na etikete v súlade s ustanovením uvedeným v predchádzajúcom bode tohto rozsudku, obsahujú označenie odkazujúce na nízky obsah sodíka vo vodách, môžu uviesť spotrebiteľa do omylu, keďže môžu naznačovať, že tieto vody majú nízky obsah sodíka alebo soli, alebo že sú vhodné na diétu s nízkym obsahom sodíka, hoci v skutočnosti obsahujú 20 mg/l alebo viac sodíka (pozri analogicky rozsudok Teekanne, C-195/14, EU:C:2015:361, body 38 až 41).

56 Vzhľadom na vyššie uvedené úvahy treba na prvú otázku odpovedať nasledovne:

— Článok 8 ods. 1 nariadenia č. 1924/2006 v spojení s prílohou tohto nariadenia treba vykladať v tom zmysle, že zakazuje používať tvrdenie „s veľmi nízkym obsahom sodíka alebo soli“ a akékoľvek iné tvrdenie, ktoré môže mať pre spotrebiteľa rovnaký význam, pre prírodné minerálne vody a iné vody.

— Článok 9 ods. 2 smernice 2009/54 v spojení s prílohou III tejto smernice treba vykladať v tom zmysle, že bráni tomu, aby obaly, etikety alebo reklama prírodných minerálnych vôd obsahovali tvrdenia alebo údaje presviedčajúce spotrebiteľa, že predmetné vody majú nízky obsah sodíka alebo soli, alebo sú vhodné na diétu s nízkym obsahom sodíka, ak celkový obsah sodíka vo všetkých jeho prítomných chemických formách dosahuje alebo prekračuje 20 mg/l.

*O druhej otázke*

57 Svojou druhou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sú článok 2 ods. 1 smernice 2000/13 a článok 9 ods. 1 a 2 smernice 2009/54 v spojení s prílohou III smernice 2009/54, ako aj príloha nariadenia č. 1924/2006 platné, keď zakazujú uvádzať na obaloch, etiketách alebo v reklame na prírodné minerálne vody akékoľvek tvrdenia alebo údaje týkajúce sa nízkeho obsahu chloridu sodného alebo kuchynskej soli v týchto vodách, ktoré by mohli uviesť spotrebiteľa do omylu, pokiaľ ide o celkový obsah sodíka v predmetných vodách.

58 Vnútroštátny súd žiada Súdny dvor, aby posúdil platnosť týchto ustanovení vzhľadom na článok 6 ods. 1 prvý pododsek ZEÚ v spojení s článkom 11 ods. 1 a článkom 16 Charty, ako aj článkom 10 EDĽP.

59 Na úvod treba poznamenať, že hoci svojou druhou otázkou vnútroštátny súd žiada Súdny dvor o posúdenie platnosti ustanovenia smernice 2000/13, táto nie je v konaní vo veci samej spochybnená.

60 Článok 2 ods. 1 písm. a) a článok 2 ods. 3 smernice 2000/13 sa obmedzuje na to, že uvádza, že etikety, označovanie a reklama nesmú uvádzať kupujúceho do omylu, najmä pokiaľ ide o vlastnosti potraviny.

61 Teda na rozdiel od ustanovení nariadenia č. 1924/2006 a smernice 2009/54 ustanovenia smernice 2000/13 neobsahujú špecifické požiadavky voči výrobcom a distribútorom prírodných minerálnych vôd, pokiaľ ide o používanie tvrdení alebo údajov, ktoré by mohli naznačovať, že predmetná voda má nízky alebo veľmi nízky obsah sodíka alebo soli, alebo že je vhodná na diétu s nízkym obsahom sodíka.

62 V dôsledku toho si v prejednávanej veci vyžaduje preskúmanie iba platnosť článku 9 ods. 1 a 2 smernice 2009/54 v spojení s jej prílohou III, ako aj príloha nariadenia č. 1924/2006.

63 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že sloboda prejavu a právo na informácie sú zakotvené v článku 11 Charty, ktorej článok 6 ods. 1 ZEÚ priznáva rovnakú právnu silu ako Zmluvám.

64 Túto slobodu tiež chráni článok 10 EDĽP, ktorý sa, ako vyplýva z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, uplatňuje konkrétne na rozširovanie informácií obchodnej povahy najmä v podobe reklamných oznámení zo strany podnikateľa [pozri rozsudky ESĽP 24. februára 1994, Casado Coca v. Španielsko, séria A č. 285, § 35 a § 36, ako aj z 11. decembra 2003, Krone Verlag GmbH & Co. KG v. Rakúsko (č. 3), *Zbierka rozsudkov a rozhodnutí* 2003-XII, § 19 a § 20].

65 Keďže sloboda prejavu a právo na informácie stanovené v článku 11 Charty majú, ako vyplýva z jej článku 52 ods. 3 a vysvetliviek k Charte týkajúcich sa jej článku 11, rovnaký význam a rozsah ako právo na slobodu prejavu a informácie zaručené EDĽP, treba konštatovať, že uvedená sloboda sa vzťahuje na používanie tvrdení a údajov odkazujúcich na obsah sodíka alebo soli v prírodných minerálnych vodách podnikateľom na obaloch, etiketách a v reklame na takéto vody.

66 Okrem toho treba poznamenať, že sloboda podnikania chránená článkom 16 Charty sa musí posudzovať vo vzťahu k jeho úlohe v spoločnosti (pozri v tomto zmysle rozsudok Deutsches Weintor, C-544/10, EU:C:2012:526, bod 54).

67 Zákaz uvádzať na obaloch, etiketách a v reklame na prírodné minerálne vody akékoľvek tvrdenie alebo údaj odkazujúci na nízky obsah sodíka v týchto vodách, ktorý by mohol uviesť spotrebiteľa do omylu, pokiaľ ide o tento obsah, predstavuje zásah do slobody prejavu a práva na informácie, ako aj do slobody podnikania podnikateľa.

68 Hoci tieto slobody možno obmedziť, akékoľvek obmedzenie ich výkonu musí byť podľa článku 52 ods. 1 Charty stanovené zákonom a musí rešpektovať podstatu týchto slobôd. Okrem toho, ako vyplýva z tohto ustanovenia, možno za predpokladu dodržiavania zásady proporcionality tieto práva a slobody obmedziť len vtedy, ak je to nevyhnutné a skutočne to zodpovedá cieľom všeobecného záujmu, ktoré sú uznané Úniou, alebo ak je to potrebné na ochranu práv a slobôd iných.

69 V tejto súvislosti treba poznamenať, že na jednej strane zásah uvedený v bode 67 tohto rozsudku je stanovený zákonom, a to článkom 8 ods. 1 nariadenia č. 1924/2006 v spojení s prílohou tohto nariadenia a článkom 9 ods. 2 smernice 2009/54 v spojení s prílohou III tejto smernice.

70 Na druhej strane podstata podnikateľovej slobody prejavu a práva na informácie nie je uvedenými ustanoveniami dotknutá, keďže tieto ustanovenia sa obmedzujú na podriadenie informácií, ktoré sa môžu oznámiť spotrebiteľovi, týkajúcich sa obsahu sodíka alebo soli v prírodných minerálnych vodách, určitým podmienkam, tak ako sú spresnené v bodoch 44 až 56 tohto rozsudku.

71 Právna úprava sporná v konaní vo veci samej totiž zďaleka nezakazuje výrobu a predaj prírodných minerálnych vôd, ale sa v jasne vymedzenej oblasti obmedzuje na reguláciu označovania a s ním spojenej reklamy. Tým nijako nezasahuje do podstaty slobody podnikania (pozri v tomto zmysle rozsudok Deutsches Weintor, C-544/10, EU:C:2012:526, body 57 a 58).

72 Ako bolo pripomenuté v bodoch 49 až 52 tohto rozsudku, ustanovenia nariadenia č. 1924/2006 a smernice 2009/54, najmä ustanovenia, ktoré stanovujú obmedzenia používania tvrdení a údajov sporných v konaní vo veci samej, majú za cieľ zabezpečiť vysokú úroveň ochrany spotrebiteľa, zabezpečiť mu primeranú a prehľadnú informáciu o obsahu sodíka vo vodách určených na konzumáciu a zabezpečiť čestné obchodovanie a ochranu ľudského zdravia.

73 Ako to uviedol generálny advokát v bode 46 svojich návrhov, ochrana ľudského zdravia a vysoká úroveň ochrany spotrebiteľa sú legitímnymi cieľmi všeobecného záujmu, o ktorých dosiahnutie sa Únia usiluje v súlade s článkami 9 ZFEÚ, 12 ZFEÚ, článkom 114 ods. 3 ZFEÚ, článkom 168 ods. 1 ZFEÚ, článkom 169 ods. 1 ZFEÚ, ako aj článkami 35 a 38 Charty.

74 Potreba zaručiť spotrebiteľovi čo možno najpresnejšiu a najprehľadnejšiu informáciu týkajúcu sa vlastností výrobku zostáva v úzkom spojení s ochranou ľudského zdravia a predstavuje otázku všeobecného záujmu (pozri v tomto zmysle rozsudky ESĽP z 25. augusta 1998, Hertel v. Švajčiarsko, *Zbierka rozsudkov a rozhodnutí* 1998-VI, § 47, ako aj z 2. mája 2000, Bergens Tidende a i. v. Nórsko. *Zbierka rozsudkov a rozhodnutí* 2000-IV, § 51), ktorá môže odôvodňovať obmedzenia podnikateľovej slobody prejavu a práva na informácie, ako aj jeho slobody podnikania.

75 Za týchto okolností sa posúdenie platnosti sporných ustanovení musí uskutočniť pri zachovaní nevyhnutného súladu požiadaviek spojených s ochranou týchto rozličných základných práv a legitímnych cieľov všeobecného záujmu, ktoré chráni právny poriadok Únie, a spravodlivej rovnováhy medzi nimi (pozri v tomto zmysle rozsudok Deutsches Weintor, C-544/10, EU:C:2012:526, bod 47).

76 Čo sa týka súdneho preskúmania podmienok vykonávania zásady proporcionality, je potrebné priznať normotvorcovi Únie širokú mieru voľnej úvahy v oblasti, o akú ide aj v tomto prípade, v ktorej sa predpokladá prijatie politických, hospodárskych, ako aj sociálnych rozhodnutí z jeho strany a v rámci ktorej sa vyžaduje vykonanie komplexného hodnotenia zákonodarcom [pozri v tomto zmysle rozsudky British American Tobacco (Investments) a Imperial Tobacco, C-491/01, EU:C:2002:741, bod 123, ako aj Alliance for Natural Health a i., C-154/04 a C-155/04, EU:C:2005:449, bod 52].

77 V tejto súvislosti treba po prvé poznamenať, že aj za predpokladu, že by sa tvrdenie alebo údaj odkazujúci na obsah sodíka v prírodných minerálnych vodách spájaný s chloridovými iónmi mohol sám osebe považovať za materiálne presný, je napriek tomu neúplný, keď naznačuje, že vody majú nízky obsah sodíka, keďže v skutočnosti celkový obsah sodíka prekračuje limity stanovené právnou úpravou Únie (pozri v tomto zmysle rozsudok Deutsches Weintor, C-544/10, EU:C:2012:526, bod 51).

78 Za takej situácie informácia uvádzaná na obaloch, etiketách a v reklame, obsahujúca uvedené tvrdenie alebo údaj môže uviesť spotrebiteľa do omylu o obsahu sodíka v minerálnych vodách, ktorých sa týka konanie vo veci samej.

79 Po druhé nie je možné prijať tvrdenia spoločnosti Neptune Distribution, podľa ktorých skúmané ustanovenia zachádzajú nad rámec toho, čo je potrebné na ochranu zdravia spotrebiteľov, keďže sa bez rozlišovania uplatňujú na sodík vo všetkých jeho chemických formách, vrátane formy hydrogénuhličitanu sodného, hoci molekula hydrogénuhličitanu sodného nie je pre ľudské zdravie škodlivá, keďže pôvodcom vysokého krvného tlaku je len chlorid sodný.

80 Bez toho, aby bolo potrebné vysloviť sa k otázke, či v súvislosti s rizikom vzniku vysokého krvného tlaku je škodlivá povaha nadmernej konzumácie sodíka spájaného s chloridovými iónmi porovnateľná s rizikom spojeným s konzumáciou sodíka prítomného v iných chemických zlúčeninách, najmä v hydrogénuhličitane sodnom, treba konštatovať, že toto riziko normotvorca Únie vymedzil jednak vzhľadom na imperatív ochrany ľudského zdravia a jednak na zásadu obozretnosti v tejto oblasti.

81 Ako to uviedol generálny advokát v bode 49 svojich návrhov, normotvorca Únie musí zohľadniť zásadu obozretnosti, podľa ktorej ak pretrváva neistota týkajúca sa existencie alebo rozsahu rizík pre ľudské zdravie, ochranné opatrenia možno prijať aj bez nutnosti čakať na to, kým sa existencia a závažnosť týchto rizík preukážu v plnom rozsahu (pozri rozsudok Acino/Komisia, C-269/13 P, EU:C:2014:255, bod 57).

82 Ak sa ukáže, že je nemožné s istotou určiť existenciu alebo rozsah uvádzaného rizika z dôvodu nepresvedčivých výsledkov vypracovaných štúdií, ale pravdepodobnosť skutočného poškodenia verejného zdravia pretrváva za predpokladu, že by sa riziko zmenilo na skutočnosť, zásada obozretnosti odôvodňuje prijatie obmedzujúcich opatrení (pozri v tomto zmysle rozsudok Acino/Komisia, C-269/13 P, EU:C:2014:255, bod 58).

83 Vzhľadom na spis, ktorý má Súdny dvor k dispozícii, a najmä na stanovisko EFSA z 21. apríla 2005 uvedené v bode 30 tohto rozsudku, na ktoré odkazuje návrh na začatie prejudiciálneho konania, sa nezdá, že by riziko vysokej konzumácie sodíka prítomného v rôznych chemických zlúčeninách, najmä hydrogénuhličitanu sodného, pre ľudské zdravie bolo vylúčené.

84 Za týchto okolností treba konštatovať, že normotvorca Únie mohol platne konštatovať, že povinnosti a obmedzenia, ako sú povinnosti a obmedzenia, ktoré sú predmetom prvej otázky, týkajúce sa používania tvrdení alebo údajov odkazujúcich na nízky obsah sodíka v prírodných minerálnych vodách, boli vhodné a potrebné na zabezpečenie ochrany ľudského zdravia v Únii.

85 Vzhľadom na vyššie uvedené úvahy treba prijať záver, že zásah do slobody prejavu a práva na informácie, ako aj do slobody podnikania podnikateľa je v danom prípade primeraný sledovaným cieľom.

86 Vzhľadom na všetky predchádzajúce úvahy treba konštatovať, že preskúmanie druhej otázky neukázalo nič, čo by mohlo mať vplyv na platnosť článku 9 ods. 1 a 2 smernice 2009/54 v spojení s prílohou III tejto smernice, ako aj s prílohou nariadenia č. 1924/2006.

## O trovách

87 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (štvrtá komora) rozhodol takto:

1. **Článok 8 ods. 1 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1924/2006 z 20. decembra 2006 o výživových a zdravotných tvrdeniach o potravinách, zmeneného a doplneného nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 107/2008 z 15. januára 2008, v spojení s prílohou tohto nariadenia treba vykladať v tom zmysle, že zakazuje používať tvrdenie „s veľmi nízkym obsahom sodíka alebo soli“ a akékoľvek iné tvrdenie, ktoré môže mať pre spotrebiteľa rovnaký význam, pre prírodné minerálne vody a iné vody.**

   **Článok 9 ods. 2 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2009/54/ES z 18. júna 2009 o využívaní a uvádzaní na trh prírodných minerálnych vôd v spojení s prílohou III tejto smernice treba vykladať v tom zmysle, že bráni tomu, aby obaly, etikety alebo reklama prírodných minerálnych vôd obsahovali tvrdenia alebo údaje presviedčajúce spotrebiteľa, že predmetné vody majú nízky obsah sodíka alebo soli, alebo sú vhodné na diétu s nízkym obsahom sodíka, ak celkový obsah sodíka vo všetkých jeho prítomných chemických formách dosahuje alebo prekračuje 20 mg/l.**

2. **Preskúmanie druhej otázky neukázalo nič, čo by mohlo mať vplyv na platnosť článku 9 ods. 1 a 2 smernice 2009/54 v spojení s prílohou III tejto smernice, ako aj s prílohou nariadenia č. 1924/2006.**

Podpisy